

Kommunal- og regionaldepartementet
Pb. 8112 Dep.,
0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP
22 DES 2003
93 13321-40
Ark. 531.12
Avd. INN 1905 1 AKB

Oslo, 19. desember 2003
Ref.: 2337/3130/03/AMA/mb

HØRINGSUTTALELSE OM FAMILIEGJENFORENING – FORSLAG TIL ENDRINGER I UTLENDINGFORSKRIFTEN.

Viser til Kommunal-og regionaldepartementets høringsbrev datert 04.11. 2003.

Norsk Psykologforening (NPF) mener det er nødvendig med tiltak fra norske myndigheter for å styrke kvinners situasjon i tilfeller der kvinnens familie, omgivelser eller andre lands myndigheter ikke anerkjenner en eventuell skilsmisse etter norsk lovgivning. De forslåtte endringene i utlendingsforskriften er imidlertid lite egnede tiltak for å ivareta dette formålet, og kan også komme til å svekke minoritetskvinners og deres barns situasjon. Når det gjelder forbygging av tvangsekteskap og bigami kan det være hensiktsmessig at man i utlendingsforskriften krever dokumentert fra myndighetene i inngåelseslandet at eventuelle tidligere ekteskap er oppløst. Et slikt krav bør ledsages av en unntaksbestemmelse for de tilfellene der det ikke er mulig å få skilsmisse i inngåelseslandet.

I norsk ekteskapslovgivning er kvinner og menn sikret lik rett til skilsmisse, uavhengig av hvor ekteskapet er inngått. De problemene som oppstår for enkelte grupper kvinner skyldes ikke manglende rettigheter i norsk lovgivning, men er en følge av enkelte miljøers tradisjoner, holdninger og manglende anerkjennelse av norsk lovgivning, samt at andre land ikke ivaretar kvinners rettigheter i sin lovgivning. For å ivareta formålet om å styrke kvinners situasjon ved skilsmisse anser vi det derfor som mer egnet at norske myndigheter styrker utdanningstilbud, informasjonsarbeid og holdningsskapende arbeid overfor innvandremiljøer i Norge, og at Norge øver et aktivt påtrykk på aktuelle land i internasjonale fora.

Departementet skriver i sitt høringsbrev at "Forslaget er ment å sikre at utlendinger i Norge også sikres lik rett til skilsmisse i henhold til hjemlandets lovgivning". I et senere avsnitt sier departementet imidlertid at "Norske myndigheter kan ikke endre et annet lands internasjonale privatrett ved hjelp av norske lov- eller forskriftsendringer". Disse synspunktene synes å stå i direkte motsetning til hverandre, og bekrefter etter vår vurdering at de forslåtte endringene i utlendingsforskriften ikke er de best egnede tiltak for å ivareta intensjonene bak forslaget.

Endringsforslagene vil i praksis i hovedsak ramme muslimske kvinners rett til opphold i riket. NPF deler Norsk senter for menneskerettigheters vurdering av at lovforslaget vil kunne støte mot diskrimineringsforbudet i menneskerettighetskonvensjonene.

Etter NPFs mening er eventuelle barns rettigheter og situasjon i for liten grad vurdert og tatt hensyn til i forslaget til endringer i utlendingsforskriften. Lovforslaget vil også kunne være i konflikt med FN's barnekonvensjon, blant annet Artikkel 9 "Barn skal ikke adskilles fra foreldrene mot deres vilje, unntatt når det er til barnets beste (...)", Artikkel 10 "(...) søknader om familiegjenforening skal behandles på en positiv, human og rask måte", Artikkel 18 "Begge foreldre har ansvaret for barnets oppdragelse og utvikling (&.)".

Dersom de foreslåtte endringene blir vedtatt, mener NPF at det er nødvendig å ta med en generell unntaksbestemmelse som åpner for skjønn i tilfeller der avslag på familiegjenforening vil innebære urimelige humanitære belastninger, samt en særskilt unntaksbestemmelse for mennesker med flyktingestatus eller andre som ikke har mulighet for å utøve samlivet i hjemlandet.

Med vennlig hilsen

An-Magritt Aanonsen
leder